

SÉANCE 21

JEUDI, 19 JANVIER 2017

Ech huelen dat heiten awer och nach weider mat an eis Reflexiounen, wou mer och am Ministère nach weider wäerten dru schaffen.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, Président.- Merci. An de Froesteller huet d'Recht, eng Zousazfro ze stellen.

► **M. Alex Bodry** (LSAP).- Jo, just eng Suggestiou an eng Fro.

D'Suggestiou wär: Ech mengen, Dir hutt eng Informatiounscampagne gemaach bei deene Jonken. Et wär allerdiéngs wichtig, och eng ze maache bei de Propriétaires, well u sech muss jo fir d'Éischt emol de Propriétaire och bereet sinn, fir mat méi Leit eigentlech e Kontrakt ofzeschleissen. An do kann ech mer och virstellen, dass do och Barrièr sinn, Mentalitétsbarrières, déi soen: „Bon, de Risiko, mat Problemer konfrontéiert ze ginn, ass vläicht manner grouss, wann ech némmen ee Locataire hunn, wéi wann ech mat méi Leit muss e Vertrag ofschleissen.“ Also, ech mengen, do muss een och gezillt vläicht de Leit e bëssen d'Angscht huelen, fir op dee Wee ze goen, fir esou e spezifische Mietvertrag ofzeschleissen.

An dat Zweet ass: Well Der mer elo net op déi Fro geäntwert hutt, denken ech, dass do net vill Material do ass. Gëtt et eng Erhiewung iwwert den Observatoire de l'habitat, wat d'Envergure vun deem Phenomeen vu Colocation momentan zu Lëtzebuerg ueget?

► **M. Marc Hansen**, Ministre du Logement.- Also, dorobber kann ech lech eng Antwort ginn. Ech hu bei eis am Ministère kee statutesch Material, fir dat dote réi ze erhiewen, well dat natierlech och schwéier ass, well mer natierlech bei eis am Ministère och net all dat dote Material zesummen hunn. A wann een dann och nach...

An dann hutt Der awer och recht, wann Der sot, dass de Problem fir de Propriétaire deen ass... D'Situatioun, déi ass jo am Fong eng duebel. Soulaang eng grouss Demande dobaussen ass, muss dee jo och net vill Efforte maachen, fir Locataire sichen ze goen. Da fénnt deen och een, deen dat eenzel hëlt.

An d'Problematik, an dat géif fir mech awer elo ze wält feieren, ass ebe geneé déi: Wann dat énnerschriwwé gëtt - an dat ass awer e bëssen an eiser Broschür hei erklärert -, entweder et énnerschreift ee vun alleguereten de Colocatairen, da mécht deen ee Bail. An da muss deen herno mat sengen hannendru kucken, mat alle Problemer, fir dass deen déi Suen erbäikritt oder d'Kautiounen vis-à-vis vun dem Propriétaire. A wann de Propriétaire dat awer mat e puer Stéck mécht, mécht dat d'Saach fir deen natierlech och vill méi kompliziéiert, well do ka jo regelméisseg dann emol ee sinn, deen erausgeet. Dee kritt vläicht och dann de Loyer vu véier Leit iwwerwisen an dann ass et fir deen... Also, dat ass de Problem vun der Démarche.

An dann, an ech mengen, domadder géif ech och schléissen, an dat war och gëschter an deem Reportage oder där Pressekonferenz do erauskomm: Et ass och e Mentalitétsproblem, dee vläicht domadder verbonnen ass; op Propriétiessät, awer och op där anerer Sät vum Locataire. An ech mengen, dat ass och nach e laange Wee, mä mir sollen dat eben och... An dofir kucke mer dat och nach weider an dem Ministère, wéi een dat da ka begleeden, fir dat och en place ze setzen, dass deen Outil vläicht méi sécher ass a méi einfach ass haaptssächlech fir déi zwou Säiten, déi awer ufänken, sech der fir ze interesséieren.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, Président.- Merci. Domat ass dés Question élargie ofgeschloss.

A mir géifen zum nächste Punkt vum Ordre du jour iwwergoen, de Projet de loi 6990, wou et ém Verpackunge geet an deen Offall, deen d'Verpackunge provozéieren. An de Rapporteur ass den Här Gérard Anzia, deen och scho prett ass.

7. 6990 - Projet de loi relative aux emballages et aux déchets d'emballages

Rapport de la Commission de l'Environnement

► **M. Gérard Anzia** (déi gréng), rapporteur.- Här President, leif Kolleginnen a Kollegen, geet hei am Projet de loi 6990 och ém e ganz technesche Vole, wéi de Kolleg dat virdrun och gemaach huet. De Rapport ass hei e bësse méi déck: 54 Säiten; et si 24 Artikelen an zwou Annexen. An ech wäert natierlech net op all Artikel agoen an och net op déi 54 Säiten, zu Arer grousser Enttäuschung.

Dëse Projet de loi ass den 12. Mee 2016 déposéiert ginn an et huet ganz genau aacht Méint an eng Woch gebraucht, dass en eben zu engem Vott kënnt. Ob dat elo eng gutt Moyenne ass oder net, ech weess et net ze soen.

Do hunn ech nach net laang genuch Erfahrungsschätz, fir iwwer Jorzungten do e Bilan ze maachen.

De Conseil d'État huet sain Avis den 11. Oktober vum leschte Joer ofginn. D'Chambre des Salariés, d'Chambre des Métiers, d'Chambre de Commerce hunn dat zu den Date 25. Mee, 15. Juli, 5. Oktober d'lescht Joer och gemaach. An der Emweltkommissioun hu mer de Projet de 26. Oktober analyséiert, an ech si selwer Rapporteur genannt ginn, a mir hunn do eng Serie vun Amendements parlementaires mat op de Wee ginn.

Den Avis complémentaire vum Statsrot war och schnell hannendrun do: den 29. November 2016. An och déi concernéiert Chamberen hunn een Avis complémentaire dozou ofginn.

De 7. Dezember huet d'Emweltkommissioun den Dossier erém an de Grapp geholl an huet eng nei Serie Amendement-parlementaire gemaach. An déi zweete Kéier ass den 23. Dezember 2016 en Avis complémentaire vum Conseil d'État komm. - An elo schaalt et hei erém, an da fueren ech awer weider. Den zweeten Avis complémentaire hu mer eis den 11. Januar ugekuckt an duerno hu mer dann och dëse Rapport hei geholl.

Ém wat geet et? Et geet an dësem Projet de loi also ém Emballages an Déchets d'emballages. Et geet ém d'Preventioun, et geet ém d'Vermeidung also, et geet ém Recyclage, d'nei Notzung. Et geet drëm, bei den Entreprise, bei de Ménagen u sech d'Décheten erozeszen.

Et geet hei virun allem an awer och ém Sacs en plastique, an zwar virun allem déi Sacs en plastique légers, dat sinn der, déi 50 Mikrometer déck sinn. Dat sinn déi, déi Der an der Keess kritt. Wann Der déi méi ökologesch Tüt, den Écosac, doheem vergiess hutt, da gitt Der domat dépannéiert. Et geet drëm, déi Zuel vun deenen erozeszen. De Firwat, op deew wäert ech herno a mengen zweeten Deel vun der Interventioun agoen, an zwar an deem Interventiounsdeel, deen net vum Rapporteur ass, mä dee vun der grénger Fraktioun.

Et geet also drëm, manner Plastikstuten zu Lëtzebuerg ze gebrauchen. Am Moment hate mer do e Réglement grand-ducal, deen d'Directiv 94/62 émgesat huet. Do ass eng Neioplak komm. Dat ass déi Directiv 2015/720, déi net komplett iwwert dee Réglement grand-ducal émgesat gi war an duerfir elo an engem Projet de loi émgesat gëtt, wou énner anerem och d'Zilwärter drastifir eben déi Consommation vu Sacs en plastique légers, déi vu 50 Mikrometer Déck sinn.

Et geet also drëm, hei Rechtssécherheet ze schafen, déi europäesch Direktiven a Lëtzebuerg Recht émzeseten. An et geet och dorém, déi Zilwärter natierlech anzechalen.

An dat si folgend dräi Voleten: eng Kéier d'Zilwärter bis den 31. Dezember 2019: 90 dár Plastikstuten op de Kapp; bis den 31. Dezember 2025 sinn et 40 dár Plastikstuten op de Kapp a pro Joer, déi ee soll verbrauchen oder maximal duerf verbrauchen. An et gëtt een anere Voleit nach dran, dat ass, dass déi gratis Tutevergab ab dem 31. Dezember 2018 verbueden ass.

Voilà! Domat ass an der Kommissioun awer och geschwatt ginn iwwert déi Sacs en plastique très légers, also déi u sech nach vill méi dénn sinn, déi een an dem Rayon fénnt, wou ee sech kann zerbéieren, sieft de Geméisrayon oder Aänleches. Do ass d'Optioun net geholl ginn, fir déi hei mat an de Verbuet eranzehuelen.

Et ass gesot ginn: Mir müssen oppassen, dass net duerch esou e Verbuet, wéi en eben a Frankräich geholl ginn ass, méi zréckgegraff gëtt op de Préemballé. An da kommen ech herno a menger Interventioun op de Gaspillage alimentaire. Ganz vill Gaspillage alimentaire entsteet duerch Préemballé en barquette, an da flitt dat Ganzt inklusiv de Liewensmëttel, inklusiv der Verpackung an d'Dreckschéch. Duerfir ass hei eben op kee Verbuet zréckgegraff ginn.

Bon, Avis vum Conseil d'État. Ech gi ganz kuerz dorop an. Ech hat gesot, den 11. Oktober ass deen éischte komm; eng Partie Opposition-formellen, wou natierlech d'Kommissioun eben Amendemente ausgeschafft huet, fir deene Rechnung ze droen. Am Avis complémentaire sinn u sech déi Opposition-formellen aus deem éischten Avis behuewe ginn, ewechgeholl ginn.

Et sinn der awer zwou bääkomm; dat ass hei ansdo esou. An zwar eng Kéier op den Definitionen, wou gesot ginn ass: Et feelen Definitionen, also d'Directiv ass net komplett émgesat ginn. An déi zweet Saach, déi am Gesetzes-text net virgesi war oder déi u sech agefuerdert ginn ass vum Statsrot, dat war den Droit de recours, dass dee géif hei ageschriwwé ginn; de Recours en pleine juridiction, dass deen ebe virun der Juridiction administrative am Gesetz drasteet.

Mam zweeten Avis complémentaire hu mer deene Formulatioun Rechnung gedroen. An domat waren d'Opposition-formellen dann och elo behuewen.

Ech kommen zu den Avise vun de Chambres professionnelles, déi duerch d'Bank méi wéi positiv ware fir dése Projet de loi. Den Avis vun der Chambre de Commerce weist hin op déi Initiativ, déi seit 2003 u sech zesumme gemaach gëtt am Partenariat public privé, dat ass den Écosac. Dat ass déi méi staark Polypropylensakstut, déi et zwëschenzäitlech an zwou verschidde Gréissste gëtt. Dat ass eng Success Story, an et ass u sech e Virzeigemodell op europäesch Niveau. Herno kommen ech nach eng Kéier op d'Zuelen an engem Deel Interventioun vu menger Fraktioun.

Mir hunn an der Moyenne - schreiwe si och - 18 Tuten op de Kapp. Mir sinn also scho wäit énnert der Valeur cible, déi mer solle fir 2025 erreechen. A mir hunn eis selwer och domat op d'Schëller geklappt a gesot: „Et huet jo awer eppes bruecht, dass u sech souwuel déi Entitéit Valorlux wéi d'Administration de l'environnement wéi d'Confédération luxembourgeoise du commerce zesummegeeschafft hunn, fir de Problem vum Offall an den Offallsplastikstute Meeschter ze ginn.“

D'Chambre des Salariés huet weider kee Complementaire dozou ginn an huet u sech den Aval ginn zu dësem Projet de loi. An d'Chambre des Métiers ass och ganz averstane mat dësem Projet de loi. Se begréisst och, dass een net drop zréckgegraff huet, och déi Tute mat 25 Mikrometer ze verbidden, wéi dat a Frankräich ass.

Klamer op: A Frankräich ass een do dann hi-gaangen, dass een Tuten op de Maart bruecht huet, déi just e Mikrometer méi déck waren an domat net méi énnert dee Verbuet gefall sinn. An domat hu se u sech hir Reglementatioun émgaangen. Och dat ass keng Lösung. Et muss een de Problem um Fong ugoen. Si sot: „Et ass dem Handel wichtig, dass déi ganz licht Plastikstuten nach këinne genotzt ginn, fir ganz einfach d'Hygien meiglech ze maachen a fir net mussen op de Préemballage zréckzegräfen. An dat begréissen explizitt also eis PME-artisanallen. A virun allem hu mer jo och natierlech do all eis Bäcker, Épicierien an esou weider an esou fort.“

Discussion générale

Bon, ech zéilt elo net méi weider op all Detail vum Projet de loi agoen a géif da fléissend iwwergoen op deen Deel, wou ech verschidde Saache verdeiwen, deen da méi menger Fraktioun Rechnung dréit.

Ech maachen do fénnef ganz kuerz Punkten, well ech jo prinzipiell fénnef Minuten als Fraktioun hunn. Dat Éischt: Wou sti mir? Firwat müsse mer awer weider reduzéieren? Den Écosac ass - ech hat et scho gesot - eng Success Story. Déi drëtt Saach: Gëtt et Alternativen zu déser Ekotut? Do läit elo eng Etüd vir vun der Valorlux, déi elo am Hierscht d'lescht Joer virgestallt ginn ass. De véierte Voleit ass de Gaspillage alimentaire. Do hu mer och eng Studie virlein. Déi ass d'lescht Joer am Fréijoer presentéiert ginn. Dat ass d'Abfallstudie vun der Administration de l'environnement, datéiert op 2014. An zum Schluss wéll ech ophale mat OUNI; net ouni Fong, mä ouni Emballage.

Ech kommen zu deem éischte Punkt: Firwat dat Ganzt iwwerhaapt maachen? Ma de Plastik an der Natur ass e risege Problem fir d'Flora an d'Fauna an awer och fir eis Liewensmëttel-sécherheet. A virun allem firwat? Well schlussendlech déi Plastike sech net komplett opléissen, mä zersetzen, an da gëtt et zum Mikroplastik, deen dann duerno d'Déiere friessen, an da kënnt en erém zréck an d'Liewensmëttelketten, an dann hu mir en herno och am Kierper dran. Dat ass also den Haupsatzpunkt, fir ze soen: Mir müssen déi Emballagen nach zousätzlech reduzéieren.

Wou sti mer? Ma den Duerchschnëtt an Europa läit bei 200 Tuten. Am Moment hat ech a menger Statistik hei 20 Tuten. D'Chambre de Commerce hat jo gesot, si hätten der 18. Mir hunn awer do Extremer dran: Irland, déi ware bei 18; Lëtzebuerg 20; da gëtt et awer schonn e klengen Décalage, Eisträich, Däitschland: 51, 71; an da wär d'Schlussliicht hei Bulgarien mat 421 Tuten op de Kapp.

Déi zweet Saach, den Écosac, eng Success Story. Dat ass eng steif Tut am Polypropylen, e recycléierbar Material. En ass 2003 agefouert ginn. En ass awer dunn net direkt esou ugeholl ginn an huet net direkt zu engen riseger Reduktions vun den Akafstute gefouert. De Knackpunkt war deen 2007, dass u sech d'Gratuitéit vun der Tut net méi gewäerlescht war. Dat heescht, nach virun der Keess huet ee misse bezuelen. De Moment, mengen ech, sinn et dräi Cent Euro, déi ee muss fir esou eng Tut hierginn. Dat ass duergaangen, fir en Incentive ze maachen a schlüssendlech elo bei engen Reduktions en poids vu 74% ze lieien,

vis-à-vis vun 2003, an en nombre vun den Tu-ten ém 80%, wou mer jo hierkomme vun an déi 50 Milliouren Tute fir Lëtzebuerg, wou mer elo ém déi 10 Milliouren Tute pro Joer leien.

Mir hunn awer eng stabel Consommation oder e Verbrauch vun deenen Tute vun 2008 bis 2013, déi ém déi Valeur, déi ech elo sot, ém 10 Milliouren an e bëssen Tute variéiert. Duerfir, et sinn der nach eng Part um Maart an déi soll ee sécherlech reduzéieren.

Déi drëtt Saach, déi ech hei wollt soen: Gëtt et Alternativen? Do läit d'Etüd vum 28. Oktober vun der Valorlux vir. Déi hu verschidde Vectoren énnersicht, eng Ökobilanz gemaach, eng Kéier am Rohstoff, an de Ressourcen, dem Energieverbrauch, dem Transport, der Zweet-notzung oder dem Recycling, an zum fënneren der Entsorgung.

An dann - dat ass awer elo net en Zoufall -, déi Etüd ass gewësshaft gemaach ginn, an dat geet vu biobasierten Tuten iwwer Pabeierstute bis bei déi Mehrwegtuten, wéi mer se elo fanne, den Écosac. An do ass eben dann den Energieasaz vum Écosac am Polypropylen awer, well e recycléierbar ass, méi kleng wéi bei engen Baumwolltragetüte. An der Hierstellung ass et u sech dann déi gënschteg Alternativ. Soudass hir Etüd, déi schon op wëssenschaftliche Fakte basiert, eben och derzou kënnt, dass déi Tut, déi elo am Émlaf ass, u sech déi bescht ass, déi een do kéint ergräfen.

Et Wuert zum Gaspillage alimentaire. Gaspillage alimentaire, Liewensmëttelverschwendung, wat huet dat hei mat Emballage ze dinn? Dat huet ganz vill domat ze dinn, well ganz vill Préemballé doruechter zirkuléiert, wat u sech ganz vill vermeidbar wär. Wann ech also déi richteg Quantitätéit akafen, dann hunn ech manner, wat an den Offall fält. An do läit och eng Studie vir vun der Emweltverwaltung, an zwar ass déi och héchst interessant. An déi hunn zwou Saachen énnersicht. Eng Kéier: Wat mécht et un Tonnage aus? An: Wat mécht et u Géld aus, wat do verluer geet?

Dir hutt véier Akteuren, déi do concernéiert sinn. Dat sinn: Privathaushalter, Handel, Groussküchen, Gastronomie. D'Privathaushalter maachen iwwer 50% vun dem Gaspillage alimentaire aus. Dat sinn op de Kapp 63 kg, wouvun der ronn 30 vermeidbar wären. An dat mécht, wann een dat a Valeur monétaire émsetzt, fir d'ganzt Land 60 Milliouren Euro am Joer aus. Dat wieren also 105 Euro pro Persoun op de Kapp, wouvun ech mer der dann do kéint 50 Euro aspuren.

A fir zu engen Punktlandung ze kommen, gëtt et jo och keng gutt Ried ouni Schluss. OUNI ass u sech eng ganz flott Initiativ, déi fir déi gréng dräi verschidde flott Vectore bedéngt. Eng Kéier ass et e Projet ouni Emballage, wat natierlech en Emballage en location huet, deen e festen Emballage ass, wou u sech de Rescht en vrac ass, wou ee sech déi Quantitätéit ofzaapt an ofweit, déi ee brauch.

Et ass eng Épicerie, déi och komplett op Bio setzt, op Bioprodukte, an e Projet, deen aus der Kooperativ eraus entsteet mat Biergerbedelegung an a Form vun engen Kooperativ eben do opgestallt ginn ass. An do ass de Grand Opening den 21. Januar, elo dése Sammchdeg. Ech mengen, duerfir passt dat jo grad, dass mer haut zu deem Problem vum Emballage a vum Déchet d'emballage schwätzen.

Ech hunn zwar elo net d'Invitatioun, fir lech matzeginn, mä ech géif mengen, et wär awer interessant, eng Kéier dohinner kucken ze goen. Ech ginn d'Zoustëmmung vun der Fraktioun an ech soen lech Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, Président.- Merci. Et wär ee bal verleet, fir ze soen, et wär jo elo alles gesot.

(Hilarité et brouaha)

Mä ech froen awer emol héiflechkeetshalber, ob nach een et wot, zousätzlech eppes ze soen. Et schéngt een ze woen: den Här Zeimet.

► Plusieurs voix.-

SÉANCE 21

JEUDI, 19 JANVIER 2017

► **Plusieurs voix.** - Aah!

► **M. Laurent Zeimet** (CSV). - An doropshi wollt ech profitiere vun der Präsenz och vun der Ministesch, fir eng Kéier ze froen, wéi et da mam nationalen Offallplang wier, dee jo fir 2016 ugekennegt war - elo si mer 2017 -, ob se eis nach eng Kéier just kéint soen, wou déi Arabechten drú sinn.

Fir de Rescht, mengen ech, huet de Rapporteur, deem ech Merci soe fir säi Rapport, op villes higewisen. Natierlech kann ee wéi de Statsrot d'Fro stellen: "Wár et net awer méi sénnvoll gewiescht, fir dës Positioun hei vlächt awer am Gesetz vun 2012 ze iwwerhuelen?" Mir begréissen dee Plus u Sécurité juridique, dee mer kréien.

Et kann een och d'Fro stellen, wéi den Här Anzia dat och gemaach huet. Et bleibt nach vill ze maache beim Emballage. Och de Statsrot huet drop higewisen, datt déi Direktiv vun 1994 net déi Resultater bruecht huet, déi ee sech erwaart huet. Dat stelle mer all Dag fest, wa mer akafe ginn, wann een elo gesäit, datt op Tankstelle schonn Uebst a klenge Barquetten ugebueden gëtt. Alles dat misst net onbedéngt sinn. Do si mer ganz no bei lech, och wann et drëms geet, de Gaspillage alimentaire ze vermeiden.

Wat d'Ekotut ugeet, ech mengen, do si mer eis och allegueren eens. Et gëtt bal náisch Schlémmeres fir d'Lëtzebuergerinnen an d'Lëtzebuerger, wa se an de Supermarché fueren an énnerwee feststellen, datt se hir Ekotut vergiess hunn. Dat ass e Succès, op dee mer kënnen houfreg sinn. Europa huet drop higewisen, datt et eng Best Practice ass.

Allerdéngs brauch et och net vill Courage, fir sech Ziler ze setzen, déi ee schonn erreecht huet. Mir hunn dat Zil schonn erreecht a mir hunn et erreecht net, andeems mer grouss Ge-setzer gestëmmt hunn, mä andeems mer op Privatinitiativ gesat hunn. Och dat sollt eis vlächt awer ze denke ginn.

An deem Senn ginn ech d'Zoustëmmung vun der CSV-Fraktioua soen nach eng Kéier Merci fir de mëndlechen a schrifteche Rapport.

(*Interruption*)

Ech hu keen Zweifel dorun, Madamm Lorsché. Merci.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, Président. - Dann huet d'Wuert den Här Roger Negri.

► **M. Roger Negri** (LSAP). - Villmools Merci, Här President, an och e grousse Merci un de Rapporteur Gérard Anzia fir seng gutt Rapporten. Ech mengen, mi si frou, dass mer och am Beräich vun der Offallvermeidung an och vum Recyclage elo e Schrëtt weiderkommen. Ech mengen, mir hu schonn e groussen Deel do vun deene Missiounen erleedegt. Ech mengen, mir mussen op déi 75% do kommen. Duerch d'Biotonnen an esou weider si mer e groussen Schrëtt no vir komm. Natierlech bleift elo nach e groussen Deel ze maachen. Dat gëtt awer dee schwéiersten Deel.

An dofir wollt ech an deem Senn och froen, ech mengen, den Här Anzia huet jo all déi Donnéeën do ginn, do, mengen ech, wär et ganz wichteg, wann och do eng Informationscampagne géif gemaach ginn, fir de Consommateur ze sensibiliséieren. Ech mengen, dat ass elo scho ganz gutt geschitt, wéi de Rapporteur gesot huet, mat deene groussen Plastikstuten, déi d'Leit mat an d'Geschäfte huelen.

Wou mer awer och frou sinn, dat ass, dass mer net dee Schrëtt maachen, fir déi dënn Plastikstuten, wou haapsächlich Alimentatioun, Uebst an esou weider, Geméis agepaakt gëtt, dass een aus Hygienegrénn op déi Vermeidung do verzicht. Well ech mengen, dat ass méi wichteg, wéi wann ee soss déi Gefor ageet, wou de Rapporteur gesot huet, dass dat herno préemballéiert gëtt mat Styropor an esou weider, wou mer da géifen e Schrott no hanne goen.

An deem Senn wëll ech den Accord vun eiser Fraktioua ginn a soe Merci fir d'Nolauschteren.

► **Une voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, Président. - Merci och. An dann, vill erwaart, huet elo d'Wuert den Här Max Hahn.

(*Interruptions*)

► **M. Max Hahn** (DP). - Villmools Merci, Här President. Wie vun eis huet se net scho gesinn, d'Biller vu Villercher, doudége Villercher, déi op Insele am Pazifik fonnt ginn, wou en no hirer Verwesung just nach de Skelett gesäit an

d'faarweg Plastiksstecker? Ech weess, et si keng schéi Biller, a mir wéissen alleguer, dass de Mensch schold heidrun ass.

Et ass e Fakt, dass iwwer 100 Milliouen Tonne Plastik an eise Weltmierer schwammen, an et ass och esou, dass de Plastik sech net an der Natur opléist, mä just a ganz kleng Stécker zerbroëlt. Wann ee weess, dass Plastik bis zu 100 Joer an den Ozeanen iwverliewe kann, da kann ee sech virstellen, wéi vill Schued dës kleng Stécker fir d'Fesch, d'Villercher an aner Déieren duerstellen, déi dës kleng Stécker mat eppes kaschten, och wann dat némmen dräi Cent sinn.

A ville Kleedergeschäfter kritt een och scho laang keng Plastikstute méi, mä Pabeierstuton. Ech mengen, dëst Gesetz wäert dozou bäädroen - an dann halen ech och op -, dass mir a Saachen Offallvermeidung weiderhi gutt wäerten dostoent.

Dëst gesot, soen ech lech villmools Merci fir d'Nolauschteren an ech géif dem Rapporteur

Gérard Anzia villmools Merci soe fir säin excellente schriftelechen a mëndleche Rapport. An ech ginn d'Zoustëmmung vun der Demokratescher Partei.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, Président. - Merci dem Här Hahn. An Nächsten ass den Här Gibéryen.

► **M. Gast Gibéryen** (ADR). - Jo, Merci, Här President. Ech muss lech éierlech soen: Et fält mer elo náisch méi an, wat ech nach kéint zu désem Projet soen!

(*Hilarité générale*)

Ech hat mer villes préparéiert. Meng Kolleegen hu mer de Botter ganz vun der Schmier geholl,...

► **M. Mars Di Bartolomeo**, Président. - Dat ass émmer geféierlech, wann Dir náisch ze soen hutt.

► **M. Gast Gibéryen** (ADR). - ...soudatt ech just kann dem Rapporteur Merci soen an d'Zoustëmmung vun eisem Grupp bréngen.

(*Hilarité*)

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, Président. - Merci dem Här Gibéryen. Dann den Här Wagner, an dës géif ech mengen, dann ass d'Zäit vun den Tuten ofgelaef.

► **M. David Wagner** (d'éi Lénk). - Also, Merci, Här President. Wa mer scho beim Tute sinn, wäert ech och nach dobäi bleiwen. Et ass schonn e puermol gesot ginn: Lëtzebuerg huet scho Modellcharakter, wat d'Tuten ugeet - wat „dTuten“ ugeet!

(*Hilarité générale*)

A mir sollen a mir këinne roueg houfreg drop sinn.

Wéi gesot, do war nach eng Fro, déi nach...

(*Interruption*)

Et louch op der Hand, jo.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, Président. - Also, ech géif lech bieder, seriö ze sinn.

(*Hilarité*)

► **M. David Wagner** (d'éi Lénk). - Här President, mir schwätzien iwver Tuten.

Bon, elo si mer erém seriö. Also, d'Fro, déi nach am Raum stoung, war jo, fir ze wéissen, ob een déi ganz liicht Tuten - soss muss ee Säck soen, dat ass och net besser!

(*Hilarité générale*)

Ech weess och net.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, Président. - Sacheten! Sacheten!

(*Hilarité*)

► **M. Gast Gibéryen** (ADR). - Dat, wou eppes dran ass!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, Président. - Contenant a Contenu!

► **M. David Wagner** (d'éi Lénk). - Also voilà! Déi Contenanten, ob een déi géif verbidden, déi ganz liicht, déi een do bei der Téik kritt, fir Geméis oder Uebst dranzemachen. Ech hat och an der Kommissioun déi Fro opgeworf an ech mengen, datt d'Antwert - déi och schonn de Rapporteur ginn huet, fir ze soen, datt mer elo dee Wee net géife goen, well dat éischtens net effikass wär, zweetens nach aner Problemer mat sech géif bréngen, énner anerem de Gas-pillage alimentaire - duerhaus nozevollzéien ass.

Natierlech wär déi beschte Léisung, dat bleibt dobäi, datt ee weiderhi just eng lut géif gebrauchen, déi ee méi oft, esou oft wéi méiglech kéint gebrauchen. Dat ass déi beschte Léisung. De Problem bei den Tuten ass jo haapsächlich de konventionelle Plastikstuten ginn, mä datt et och net onbedéngt émmer reell émweltfréndlech Alternative sinn. An ech mengen, et misst een och oppassen, net op falsch Alternativen ze setzen. An do kann een zum Beispill un déi sougenannten „Bioplastikstuten“ denken, well deen

Term „Bioplastik“ souwisou schonn net der Wourecht entsprécht, well déi Matière, aus däi Bioplastik bestëet, besteet meeschters net aus Bioprodukter.

Et muss een och oppassen, wann een zum Beispill Tuten aus Maisstäärt oder Grompere-stäärt esou hält, well, wéi mer jo och wéissen, déi jo och aus OGM-Produkter stamen, zemoools wat de Mais ugeet. Doriwwer eraus kann et jo och zu sougenannten „Flächekonflikter“ kommen, zum Beispill, wann Ubaflächen net méi benutzt ginn, fir lesswueren ze ziichten, mä fir aner Zwecker, wéi zum Beispill Embal-lagen.

En anert Beispill ass och de Bioethanol, wou ee ganz gutt muss oppassen, wou riseg Fläche be-notzt ginn, fir Zockerkan zum Beispill ze planzen. Doranner ass e Land wéi Brasilien quasi Weltmeeschter ginn. An dat huet natierlech immens vill - vum Landraub net ze schwätzen, datt ass nach an enere Sujet -, mä dat huet immens vill negativ Konsequenze fir d'Émwelt an natierlech och fir eng nohalteg Agrarpolitik, déi do jo misst sinn, fir déi Flächen ze benotzen, fir d'Leit gesond kennen ze ernieren.

De Problem bleibt also weiderhin d'Benotze vun de ganz liichten Tute beim Apake vu Frëschprodukter am Eenzelhandel. Do ginn et natierlech och Alternativen, énner anerem esou Léngenttu-ten an esou weider. Et wäert awer net vun haut op muer geschéien, datt jiddwere sech och - et gi jo och Réalitéen am Alldag - esou vibbere, fir émmer déi Tuten derbäi ze hunn. Well mir wësste jo all, datt mer och oft spontan akafe ginn oder während Pausen an der Aarbechtszäit. An et schleeft een och net émmer permanent e ganz Assortiment vu Léngenttu-ten oder aner Forme vu Mehrwegtugen esou mat.

Bon, et ass jo och scho gesot ginn, datt sech soll inspiréiert ginn un esou Geschäfter, un esou Initiative wei dee Buttek OUNI. Wéi gesot, mir verstinn d'Grénn, firwat elo net dee Wee gaange ginn ass, oder elo net direkt dee Wee gaange ginn ass vum Verbuet vun der ganz liichten Tuten. D'Argumentatioun mécht Senn. A souwisou, wann een aner Weeër ka goen, fir dat ze reduzéieren, wéi dat mat aneren Tuten de Fall war, da muss een dat roueg kenne goen. D'Fro ass, awéifern et iergendeng Kéier da wäert néideg sinn. A vlächt wäert d'Madamm Ministesch und nach drop agoen.

Ech soen lech Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, Président. - Merci och dem Här Wagner. An d'Wuert huet elo d'Émweltministescher.

(*Prise de position du Gouvernement*)

► **Mme Carole Dieschbourg**, Ministre de l'Environnement. - Da wëll och ech mech de Mercien uschléissen un de Gérard Anzia fir säi ganz gudde schriftelechen a mëndleche Rap-port. An ech freeë mech iwvert déi breet Zou-stëmmung. Ech mengen, eis laang Diskussiou-nen och an der Kommissioun weisen, dass mer hei eng Approche wielen, wou mer do, wou et wierklich Senn mécht, mä wäit ginn, wéi d'Direktiv et verlaagt, dat heescht bei deene groussen Tuten, dass mer do soen: „Mir huele se all“, a bei deene klengen déi Approche wielen, déi fir Lëtzebuerg och an der Vergaangen-heet... An do wëll och natierlech och deene, déi viru mir waren, an awer och de Gemenge-responsabale Merci soen, dass si ganz aktiv un der Offallpolitik geschafft hunn. Do, wou „pub-lic private partnerships“ kenne sinn, wéi mer se elo schonn hu mam Écosac, wëlle mer dee Modell och bei deene klengen Tute goen.

Ech wëll lech och verroden, well dat och vum Här Hahn a vum Här Wagner ugeschwat ginn ass: Jo, mir sinn amgaangen, konkret mat de Partner ze kucken, wat da gutt Alternative sinn, fir déi kleng ganz liicht Plastikstuten am frësche Rayon, am Geméisrayon, am Uebstrayon, awer och beim Fleesch a beim Fesch ze ersetzen. Do brauche mer gutt Modeller an dat musse mer mat eisen Entreprises, souwuel deene klengen wéi deene groussen, déi dat da sollen émsetzen, maachen. An do si mer konkret um Schaf-fen.

An da wëll ech awer och nach dem Här Zeimet seng Fro beäntworten. Et gouf elo annerhalte Joer ganz vill mat ville Partner um Offallplang geschafft a verschiddeinen Aarbeitsgruppen. Verschidener hunn ech och selwer suiveiert. Ech war och op engem „kickoff meeting“. Am Moment si mer amgaangen, alles ze kompliéieren, fir am éischtens Trimester dést Joer nach, wann alles riicht leeft, dat op de Wee ze bréngen, dass et dann och kann diskutéiert ginn an den Offallplang dann och erneiert gëtt.

Villmools Merci fir d'Zoustëmmung.

► **Une voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, Président. - Merci och. An da si mer prett fir d'Ofstëmmung iwvert de Gesetzesprojet 6990.

SÉANCE 22

MARDI, 7 FÉVRIER 2017

Vote sur l'ensemble du projet de loi 6990 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmung fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. D'Procuratiounen. An d'Ofstëmmung ass elo eriwwer.

60-mol Jo. Domat ass de Gesetzesprojet 6990 unanime ugeholl.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval (par Mme Nancy Arendt), Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gilden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen,

Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kae, Marc Lies, Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert (par Mme Martine Mergen), MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler, Michel Wolter (par M. Claude Wiseler) et Laurent Zeimet;

MM. Marc Angel (par M. Roger Negri), Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot (par M. Alex Bodry), Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps (par M. André Bauler), Claude Lamberty, Edy Mertens et Mme Lydia Polfer (par M. Gusty Graas);

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter (par Mme Josée Lorsché) et M. Roberto Traversini;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding;

MM. Marc Baum et David Wagner.

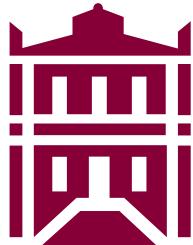
Et bleift mer just nach ze froen, ob d'Chamber bereet ass, fir d'Dispens vum zweete Vott ze froen.

(Assentiment)

Merci. Dann ass dat esou décidiert.

A mir sinn um Enn vun eisen Aarbechte vun haut ukomm. Mir hu Rendez-vous an éffentlecher Sëtzung de 7., 8. an den 9. Februar. Merci gesot.

(Fin de la séance publique à 17.41 heures)

SÉANCE 22

MARDI,
7 FÉVRIER 2017

Présidence: M. Mars Di Bartolomeo, Président • Mme Simone Beissel, Vice-Présidente

Sommaire

1. Ouverture de la séance publique

- M. Mars Di Bartolomeo, Président

2. Communications

- M. Mars Di Bartolomeo, Président

3. Ordre du jour

- M. Mars Di Bartolomeo, Président

4. Heure de questions au Gouvernement

Question n°243 du 31 janvier 2017 de M. André Bauler relative aux perspectives de fusion des communes de la Nordstad, adressée à M. le Ministre de l'Intérieur

- M. André Bauler - M. Dan Kersch, Ministre de l'Intérieur

Question n°244 du 7 février 2017 de M. Laurent Zeimet relative aux mesures de sécurité à envisager par les communes pour les manifestations publiques d'une certaine envergure dans le cadre du plan «Vigilnat» niveau d'alerte 2, adressée à M. le Premier Ministre, Ministre d'État

- M. Laurent Zeimet - M. Xavier Bettel, Premier Ministre, Ministre d'État

Question n°245 du 7 février 2017 de M. Roger Negri relative à l'incinération de déchets de verdure, adressée à Mme la Ministre de l'Environnement

- M. Roger Negri - Mme Carole Dieschbourg, Ministre de l'Environnement

Question n°246 du 7 février 2017 de M. Gilles Roth relative à l'avis du Conseil d'État demandé dans le cadre de l'élaboration du projet de loi relatif à l'extension des compétences des agents municipaux par le présent Gouvernement, et se rapportant également à l'interdiction de la dissimulation du visage dans les lieux publics, adressée à M. le Premier Ministre, Ministre d'État

- M. Gilles Roth - M. Xavier Bettel, Premier Ministre, Ministre d'État (interventions de M. Claude Wiseler, Mme Octavie Modert et Mme Nancy Arendt)

Question n°247 du 7 février 2017 de Mme Josée Lorsché relative au programme eSanté, adressée à M. le Ministre de la Sécurité sociale

- Mme Josée Lorsché - M. Romain Schneider, Ministre de la Sécurité sociale

Question n°248 du 7 février 2017 de M. Marco Schank relative aux critères d'obtention d'une carte d'accès au service de transport pour personnes à mobilité réduite (Adapto), adressée à M. le Ministre du Développement durable et des Infrastructures

- M. Marco Schank - M. François Bausch, Ministre du Développement durable et des Infrastructures

Question n°249 du 7 février 2017 de M. Edy Mertens relative à l'ordonnance médicale standardisée pour soins de kinésithérapie, adressée à M. le Ministre de la Sécurité sociale

- M. Edy Mertens - M. Romain Schneider, Ministre de la Sécurité sociale

Question n°250 du 7 février 2017 de M. Serge Wilmes relative aux modifications projetées au niveau des horaires de la CFL, adressée à M. le Ministre du Développement durable et des Infrastructures

- M. Serge Wilmes - M. François Bausch, Ministre du Développement durable et des Infrastructures

Question n°251 du 7 février 2017 de M. Yves Cruchten relative à l'introduction d'un système de péage sur les autoroutes allemandes, adressée à M. le Ministre du Développement durable et des Infrastructures

- M. Yves Cruchten - M. François Bausch, Ministre du Développement durable et des Infrastructures

Question n°252 du 7 février 2017 de M. Henri Kox relative au traitement des subsides «PRIMe House», adressée à Mme la Ministre de l'Environnement

- M. Henri Kox - Mme Carole Dieschbourg, Ministre de l'Environnement

Question n°253 du 7 février 2017 de M. Franz Fayot relative aux travaux de refonte de la législation sur la conservation et la protection des sites et monuments, adressée à M. le Ministre de la Culture

- M. Franz Fayot - M. Xavier Bettel, Ministre de la Culture

5. Question élargie n°22 de M. André Bauler concernant la réforme de l'Agence pour le développement de l'emploi

- M. André Bauler - M. Nicolas Schmit, Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Économie sociale et solidaire

6. 6989 - Projet de loi portant

1. modification du Code du travail;

2. modification de l'article 3 de la loi du 17 juin 1994 fixant les mesures en vue d'assurer le maintien de l'emploi, la stabilité des prix et la compétitivité des entreprises

- Rapport de la Commission du Travail, de l'Emploi et de la Sécurité sociale: M. Georges Engel

- Discussion générale: M. Aly Kae, M. André Bauler, M. Gérard Anzia, M. Gast Gibéryen, M. Marc Baum

- Prise de position du Gouvernement: M. Nicolas Schmit, Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Économie sociale et solidaire

- Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

7. 6939 - Projet de loi modifiant la loi modifiée du 15 juin 2004 portant réorganisation de l'Administration des bâtiments publics

- Rapport de la Commission du Développement durable: M. Henri Kox

- Discussion générale: M. Aly Kae, M. Georges Engel, M. Gusty Graas, M. Gast Gibéryen, M. David Wagner

- Prise de position du Gouvernement: M. François Bausch, Ministre du Développement durable et des Infrastructures

- Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

8. 6980 - Projet de loi portant modification de la loi du 16 août 2010 relative aux licences des contrôleurs de la circulation aérienne et transposant la directive 2006/23/CE du 5 avril 2006 du Parlement européen et du Conseil concernant une licence communautaire de contrôleur de la circulation aérienne

- Rapport de la Commission du Développement durable: Mme Josée Lorsché

- Discussion générale: M. Serge Wilmes, M. Roger Negri, M. Gusty Graas, M. Fernand Kartheiser, M. David Wagner

- Prise de position du Gouvernement: M. François Bausch, Ministre du Développement durable et des Infrastructures

- Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

Au banc du Gouvernement se trouvent: M. Xavier Bettel, Premier Ministre, Ministre d'État; M. Félix Braz, M. Nicolas Schmit, M. Romain Schneider, M. François Bausch, Mme Lydia Mutsch, M. Dan Kersch et Mme Carole Dieschbourg, Ministres.

(Début de la séance publique à 14.32 heures)

1. Ouverture de la séance publique

► **M. Mars Di Bartolomeo**, Président.- Ech maachen d'Sétzung op a froen den Här Premier- a Statsminister, ob d'Regierung eng Kommunikatioun ze maachen huet.

► **M. Xavier Bettel**, Premier Ministre, Ministre d'État.- Dat ass net de Fall, Här President.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, Président.- Merci. Da géife mer zu eise Kommunikatiounen iwwergoen.

2. Communications

Och hei näisch Neits: D'Lësch vun den nieu parlamentareschen Ufroen a vun den Äntwer-

ten ass bei eis hei um Büro deponéiert. An d'Lësch vun de Projeten, déi säit der leschter Sëtzung an eis Administratioun erakomm sinn, ass un d'Fraktiouen an un d'Sensibilité verdeelt ginn.

Communications du Président - séance publique du 7 février 2017

1) La liste des questions au Gouvernement ainsi que des réponses à des questions est déposée sur le bureau.

Les questions et les réponses sont publiées au compte rendu.

2) Les projets de loi suivants ont été déposés à l'Administration parlementaire:

7108 - Projet de loi arrêtant un programme plu-

riannuel de recrutement dans la magistrature et portant modification de la loi modifiée du 7 mars 1980 sur l'organisation judiciaire

Dépôt: M. Félix Braz, Ministre de la Justice, le 19.01.2017

7110 - Projet de loi concernant certaines modalités d'application et les sanctions du règlement (UE) n°511/2014 du Parlement européen et du Conseil du 16 avril 2014 relatif aux mesures concernant le respect par les utilisateurs dans l'Union du protocole de Nagoya sur l'accès aux ressources génétiques et le partage juste et équitable des avantages découlant de leur utilisation

Dépôt: Mme Carole Dieschbourg, Ministre de l'Environnement, le 20.01.2017

7111 - Projet de loi modifiant

1) la loi modifiée du 25 juillet 2015 portant création du système de contrôle et de sanction automatisés

2) la loi modifiée du 14 février 1955 concernant la réglementation de la circulation sur toutes les voies publiques

3) la loi du 19 décembre 2008 ayant pour objet la coopération interadministrative et judiciaire et le renforcement des moyens de l'Administration des contributions directes, de l'Administration de